

Ének-zene

9-10. évfolyam

Az alábbi helyi tanterv a Hajdú-Bihar Megyei Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium számára készült.

A kilencedik és tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása a zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, mely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítója is.

Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek /Énekes anyag
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Komplex készségfejlesztés.

A zenei anyanyelv ápolásának továbbra is fontos szerepet kell betöltenie, hiszen egy nép múltjának legnemesebb értékei őrződnek meg benne: érzelmi tartás, kedélyvilág, vérmérséklet, temperamentum. Mindez a „*népdalaink világa*” fejezetben átélhető a tanulók számára. A dalanyag igazodik életkori sajátosságaikhoz, átélhető élethelyzetekhez, a „*mindenre van hangja*” kodályi megállapításhoz.

Az előadói készség gazdagítása - a kifejezőkészség, tiszta intonáció, a stílusnak megfelelő előadásmód, a közösségi zenélés kiemelten fontos eleme, melynek színvonala a tanár igényességén múlik. Legmagasabb szintje a kóruséneklésben testesül meg.

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM GIMNÁZIUMI HELYI TANTERVE

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek e két évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak. A 10. évfolyamon a korábban hallgatott zeneművek történelmi szemléletmóddal összegződnek, és a tanulók megismerkednek a hallgatott zenék kulturális környezetével is. Folyamatos feladat a zeneművek műfajának megnevezése, értelmezése.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat, figyelmet fordít a 20. századi népies műdalokra, illetve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Ezek sajátos értékrendet képviselnek, társadalmi szerepek szerint formálódnak. A kialakult évezredes értékrendhez képest gyakran változó normák miatt a tanár csak naprakész ismerettel tudja az ízlésformálás eszközeként alkalmazni. Ezt a rendelkezésére álló szabad órásválasztásban teheti meg.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulásokhoz továbbra is fontos a készségfejlesztés. A korábbi évfolyamokon *Ritmikai fejlesztés, Hallásfejlesztés és Zenei írás-olvasás* elnevezésű témakörök a középiskolában *Komplex készségfejlesztés* elnevezéssel folytatódnak.

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és meg tanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Speciális célok, feladatok:

A gyengénlátó, aliglátó tanuló az élet minden területén több nehézséggel küzd, mint az ép társai, ezért a készségek, képességek fejlesztése mellett kiemelten fontos a művészetek személyiségformáló hatása.

Az ének-zene ismeretanyagában a hallásos tanulás kerül előtérbe. A zenei jelrendszer megismeréséhez egyéni segítségnyújtás, gyakran nagyított kotta szükséges. A gyengénlátás következtében kialakult hiányos megismerőtevékenység kompenzálása a hang által közvetített médiarendszerek dominanciájával. Aliglátó tanulók értékelésekor a kottaolvasásban a vizuális tájékozódás nehezített volta miatt engedményeket kell tenni.

Az 9-10. évfolyamon az ének-zene tantárgy megoszlása a következő:

Évfolyam	9.	10.
Heti óraszám	1 óra	1 óra
Tanítási hetek száma	36 hét	36 hét
Éves óraszám	36 óra	36 óra

Ének-zene

9. évfolyam

34+2óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Órakeret
Zeneművek/Énekes anyag	10 +2 óra
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	18 óra
Komplex készségfejlesztés	6 óra
Összes óraszám	36 óra

A zenei anyanyelv ápolásának továbbra is fontos szerepet kell betöltenie, hiszen egy nép múltjának legnemesebb értékei őrződnek meg benne: érzelmi tartás, kedélyvilág, vérmérséklet, temperamentum. Mindez a „*népdalaink világa*” fejezetben átélhető a tanulók számára. A dalanyag igazodik életkori sajátosságaikhoz, átélhető élethelyzetekhez, a „*mindenre van hangja*” kodályi megállapításhoz.

Az előadói készség gazdagítása - a kifejezőkészség, tiszta intonáció, a stílusnak megfelelő előadásmód, a közösségi zenélés kiemelten fontos eleme. Legmagasabb szintje a kóruséneklésben testesül meg.

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek ezen az évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

Megismertetem diákjaimmal „kedvenc” dalaimat, figyelmet fordítok a 20. századi népies műdalokra, illetve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Ezek sajátos értékrendet képviselnek, társadalmi szerepek szerint formálódnak.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulásokhoz továbbra is fontos a készségfejlesztés. A korábbi évfolyamokon *Ritmikai fejlesztés*, *Hallásfejlesztés és Zenei írás-olvasás* elnevezésű témakörök a középiskolában *Komplex készségfejlesztés* elnevezéssel folytatódnak.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

TÉMAKÖR: Zeneművek / Énekes anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 10/12 óra

Népdalaink világa

Szerelem

Azt gondoltam, eső esik; Akkor szép az erdő; Bujdosik az árva madár; De sok eső, de sok sár;
Hej, rozmaring, rozmaring; Körösfői kertek alatt; Nem úgy van most, mint volt régen; Nézd meg, lányom;
Szerelem, szerelem; Szeress egyet, s legyen szép; Szívárvány havasán; Én is voltam, mikor voltam;
Hej, révész, révész

Életképek

Annyi nekem az irigyem; Eddig vendég; Éljen a barátság; Én az éjjel nem aludtam; Hej, igazítsad;
Irigyeim sokan vannak; Vígán, vígan

Ünnepek

Sok számos esztendőket; Paradicsom mezejibe; Víg volt nekem az esztendő; Szent János áldása;
Üdvözlégy, Szent László király; Sok Zsuzsanna napokat.

Műzenei szemelvények, és más népek dalai

Szeikilosz sírverse; Splendor Paternae gloriae (Atyának fénye, fénysugár); John of Fornsete: Nyárkánon (Vaskó Andor ford.); Ófrancia kánon: Jertek, jertek, nosza, járjunk táncot!; Farkas Ferenc: Hajnalnóta; W. Byrd: Tavasz – kánon; Ismeretlen szerző: Kék ibolyácska; Budát, ó Hunnia, az

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

török rabolja; Balassi Bálint: Bocsásd meg úristen – protestáns népének; J. Haydn: Erdő mélyén – kánon; W. A. Mozart: Jöjj, drága május;

ISMERETEK

- A zsoltár típusú dallamok jellemzői.
- Ugrós és csárdás tánc típusok.
- Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban.
- Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzeneben.
- A tanult dalok kulturális közegének megismerése.
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése.
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése.
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése.
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.

FOGALMAK

Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára.

TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés.
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál.
- Éneklés az iskolai kórusban.
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projekteknél.
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban.
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasolt alkalmazása.

TÉMAKÖR: Zeneművek / Zenehallgatási anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 18 /18 óra

Szerelem, barátság

Azt gondoltam, eső esik; Repülj madár – Sebestyén Márta, Muzsikás Együttes; Orlando di Lasso: Zsoldos szerenád; W. A. Mozart: Don Giovanni - részletek- I. felvonás 8. és 9. jelenet; Beethoven: F-dúr románc.

Zeneművek és a történelem

J. S. Bach: Máté passió – részlet 54 számtól -59 –ig.

Kodály Zoltán: Hány János – Felszántom a császár udvarát; Ének Szent István királyhoz.

Életképek

Ugrós és csárdás dallamok – válogatás megújuló népzenei felvételekből.

J. S. Bach: D-dúr szvit – Gavotte, Menüett.

Joseph Haydn: Évszakok – Szüreti kórus.

L. van Beethoven: IX. szimfónia – IV.tétel.

Régi muzsika kertje

Szeikilosz sírverse.

Missa de Angelis – Kyrie.

Dufay: L’homme arme mise – Kyrie.

G.P. Palestrina: Sicut cervus.

Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" II. tétel – részlet.

Szemelvények a magyar zenetörténetből

Esterházy Pál: Harmonia caelestis – részletek

ISMERETEK

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása..
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban.
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM GIMNÁZIUMI HELYI TANTERVE

- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva.
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása.
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése.
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége.
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között.
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása.

FOGALMAK

Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, duett, motetta.

TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken.
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán.
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához.
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése.
- Koncertfilm megtekintése.
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről.
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése.
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről.
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről.
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával).
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

TÉMAKÖR: Komplex készségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 6 óra/ 6 óra

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása.
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete.
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez.
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban.
- A zenei formaérzék fejlesztése.

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom.

TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával.
- Ritmikai játékok.
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése.
- Kottaíráshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése.
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

A kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTM) gyerekekre vonatkozó segítő módszertani elemek

Ezen tanulók továbblépési követelményei megegyeznek a többi tanulóéval, de ennek elérése egyéni úton, differenciált módon zajlik. Pl. folyamatos egyéni megsegítés, több idő, illetve kevesebb feladat adása, különböző nehézség feladatok, mintaadás, algoritmusok segítségével, inkább felismerés, mint alkalmazás a feladatok szintjén. Eszközhasználat: Internetes segítő portálok, programok, korong, táblázatok, stb.. Páros vagy kiscsoportos munkaformák.

A kiemelt figyelmet igénylő (tehetséges) gyerekekre vonatkozó segítő módszertani elemek

Ezen tanulók követelményei megegyeznek a többi tanulóéval, de annak elérése egyéni úton, differenciált módon történik: többletfeladatok, érdeklődéshez igazodó plusz tevékenységek, ismeretek gazdagítását, dúsítását szolgáló illetve a tananyag mélyítését célzó kiegészítő feladatok adása (kiselőadás, prezentáció, versenyeztetés)

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén

A tanulók az énekes anyagból 5 dalt és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan.

Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stílus körön belül is.

A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.

A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min. 5 alkotás).

Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stílus korszakokban.

Megismerik a zenei stílusok jellemzőit.

A továbbhaladás feltételei: a témakörök tanulása eredményeként meghatározottak alapján.

A tanulók értékelése 10. évfolyamon:

A tanulók értékelése 10. évfolyamon érdemjegy formájában történik:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

- elégtelen (1)

Ének-zene

10. évfolyam

34+2óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Órakeret
Zeneművek/Énekes anyag	10 óra
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	18 óra + 2
Komplex készségfejlesztés	6 óra
Összes óraszám	36 óra

A tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása a zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, mely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítéka is.

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek ezen az évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak. A korábban hallgatott zeneművek történelmi szemléletmóddal összegződnek, és a tanulók megismerkednek a hallgatott zenék kulturális környezetével is. Folyamatos feladat a zeneművek műfajának megnevezése, értelmezése.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulásokhoz továbbra is fontos a készségfejlesztés.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

1.TÉMAKÖR: Zeneművek / Énekes anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 10 óra/ 10 óra

Műzenei szemelvények, és más népek dalai

Franz Schubert: A hársfa; Franz Schubert: A rózsza a gerle, Franz Schubert: Már olvad, ó...-kánon, Johannes Brahms: Bölcsődal, Giuseppe Verdi: Nabucco: Rabszolgák kórusa, Erkel Ferenc: Bánk bán: Hazám, hazám, vagy Bortal, Kodály Zoltán: Mikoron Dávid (Psalmus Hungaricus); Old Black Joe- spirituálé.

ISMERETEK

- A tanult dalok kulturális közegének megismerése.
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Hallás utáni daltanulással és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése.
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése.
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése.
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.

FOGALMAK

Tradíció, átdolgozás, műzene, dalciklus, duett, tercett, kvartett, kvintett.

TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés.
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál.
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projekteknél.
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban.
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása.

2.TÉMAKÖR: Zeneművek / Zenehallgatási anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 18 óra/20 óra

Szerelem, barátság

Liszt Ferenc: Szerelmi álmok; G. Bizet: Carmen – Habanera; G. Puccini: Tosca – Cavaradossi, levélaria; R. Wagner: Nürnbergi Mesterdalnokok I. jelenet; G. Verdi: Don Carlos – Szabadság kettős; Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára – részletek; Ne menj el...

Zeneművek és a történelem

F. Chopin: Forradalmi etűd

R. Schumann –H. Heine: Két gránátos

Kodály Zoltán: Hány János – Felszántom a császár udvarát; Ének Szent István királyhoz

A.Dvořák: Új világ szimfónia – részletek

D. Sosztakovics: VII. szimfónia – részletek

A. Honegger: Jeanne d’Arc a máglyán - részletek

Zeneművek és az irodalom

F. Schubert –J. W. Goethe: Margit a rokkánál

S. Prokofjev: Rómeó és Júlia – lovagok tánca

Carl Orff: Carmina Burana – In taberna

Kocsár Miklós – Nagy László: Csodafiú - szarvas

Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek

Életképek

M. Ravel: Bolero

Johann Strauss: Éljen a magyar - polka

Kodály Zoltán: Galántai táncok-részletek

Cl. Debussy: A tenger – részlet, az 1. vázlat

I. Stravinsky: Tűzmadár – részlet, a mű kezdete

G. Gershwin: Egy amerikai Párizsban -részlet

Bartók: Béla: Cantata Profana - részletek

Kodály Zoltán- Arany János: Csalfa sugár,

Farkas Ferenc: Furfangos diákok - részlet

Karai József: Estélinótázás

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

Szemelvények a magyar zenetörténetből

Liszt Ferenc: Esz-dúr zongoraverseny – I. tétel
Erkel Ferenc: Bánk bán –Keserű bordal, Hazám, hazám
Bartók Béla: Concerto – II. tétel, Párok játéka
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus- részletek
Szokolay Sándor: Ima, rontás ellen
Kurtág György: Játékok – részletek
Ligeti György: Hungarian rock

ISMERETEK

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása.
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban.
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése.
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva.
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása.
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése.
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége.
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között.
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása.

FOGALMAK

Vokális műfajok, dalciklus, , etűd, bicinium.

TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken.
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán.
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához.
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése.
- Koncertfilm megtekintése.
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről.
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése.
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről.
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről.
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával).
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata.

TÉMAKÖR: Komplex készségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM/ HELYI ÓRASZÁM: 6 óra/6 óra

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása.
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete.
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez.
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

- A zenei formaérzék fejlesztése.

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom.

TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával.
- Ritmikai játékok.
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése.
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése.
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

A kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTM) gyerekekre vonatkozó segítő módszertani elemek

Ezen tanulók továbblépési követelményei megegyeznek a többi tanulóéval, de ennek elérése egyéni úton, differenciált módon zajlik. Pl. folyamatos egyéni megsegítés, több idő, illetve kevesebb feladat adása, különböző nehézség feladatok, mintaadás, algoritmusok segítségével, inkább felismerés, mint alkalmazás a feladatok szintjén. Eszközhasználat: Internetes segítő portálok, programok, korong, táblázatok, stb.. Páros vagy kiscsoportos munkaformák. Személyre szabott megsegítő programot az egyéni fejlesztési terv és az adott tanévre készült egyéni tanmenetek tartalmazzák.

A kiemelt figyelmet igénylő (tehetséges) gyerekekre vonatkozó segítő módszertani elemek

Ezen tanulók követelményei megegyeznek a többi tanulóéval, de annak elérése egyéni úton, differenciált módon történik: többletfeladatok, érdeklődéshez igazodó plusz tevékenységek, ismeretek gazdagítását, dúsítását szolgáló illetve a tananyag mélyítését célzó kiegészítő feladatok adása (kiselőadás, prezentáció, versenyeztetés).

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM GIMNÁZIUMI HELYI TANTERVE

A tanulók az énekes anyagból 5 dalt és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan és egyénileg.

Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidőzésére egy-egy témán, műfajon, stíluskörön belül is.

A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.

A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min. 5 alkotás).

A két év során az áttekintést segítő különböző szempontok alapján megismerik a zenei stílusok jellemzőit, kronologikus és műfaji rendszer alakul ki az eddig megszerzett és ebben az időszakban kiegészített zenei ismeretekben.

A továbbhaladás feltételei: a témakörök tanulása eredményeként meghatározottak alapján.

A tanulók értékelése 10. évfolyamon:

A tanulók értékelése 10. évfolyamon érdemjegy formájában történik:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)